

**ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2**

เปรมยุดา คำมะณี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 รวมทั้งสิ้น 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.960 นำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) การ

เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามและ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว(One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมพบว่ามีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูไม่พบความแตกต่าง
3. ครูที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

จากการวิจัย สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนำเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นำไปประกอบการพิจารณาในการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดต่อไป

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ , พฤติกรรมภาวะผู้นำ , บริหารวิชาการ , ผู้บริหาร

บทนำ

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา หนึ่งในหน้าที่ของผู้บริหาร คือ การบริหารงานวิชาการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะสังเกตจากการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนที่กำลังศึกษาในปัจจุบันและการศึกษาต่อในสถาบันอื่น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านวิชาการในสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเข้าใจขอบข่ายของงานวิชาการ ตลอดจนภาระหน้าที่และองค์ประกอบพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นอย่างดี ผู้บริหารโรงเรียนนั้นจะขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการไม่ได้เลย ทั้งนี้ เพราะการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานของครูและช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนไปพร้อมกัน ความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะช่วยสนับสนุนและมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยเฉพาะงานวิชาการของโรงเรียน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545 หน้า 127-128) ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำใน

สถานศึกษา จึงต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ด้วยการนำวิธีการใหม่ๆ มาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่แนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดย ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างกฎและวิธีการควบคุมใหม่มาใช้ในการแก้ไขปัญหา (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544 หน้า 26-27) การเป็นผู้นำนั้นจะต้องมีความรู้ (knowledge) หมายถึง องค์แห่งความรู้ในการ เป็นผู้นำความรู้ในงานที่ทำ และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม มีแนวคิด (concept) มุมมองในการ บริหารที่ถูกต้อง ฝึกฝนความเป็นผู้นำ (leadership) สามัญวิสัยของผู้นำที่จำเป็นจะต้องมี คือการสร้าง ภาพพจน์ที่ดีและถูกต้อง เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการบริหาร ทำงานอย่างทุ่มเทและจริงจัง ควบคุมอารมณ์ได้ ให้ความสำคัญในการสื่อความหมายทั้งภาษาพูดภาษาเขียนได้อย่างชัดเจน คาดการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นหาแนวทางขจัดปัญหา และเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน โดยที่ภาพลักษณ์ ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปลี่ยนไป ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จำต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เรียบแหลม มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมองอนาคตของ สถานศึกษาในเชิงสร้างสรรค์ (รุ่ง แก้วแดง, 2541 หน้า 27) พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน เพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการจะ ส่งผลให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อถือ ยอมรับศรัทธาและร่วมมือปฏิบัติงานตามภารกิจจน บรรลุผลตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นงานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนครอบคลุม โรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้าโรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและ เป็นที่ยอมรับ ส่วนโรงเรียนใดงานวิชาการล่าหลังอ่อนด้อย โรงเรียนนั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาด ศรัทธา และไม่เป็นที่ยอมรับ เป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ ที่มีจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำการสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของสถานศึกษาจำเป็นต้องนำภาวะผู้นำทางวิชาการของตนมาใช้ในการบริหารจัดการ ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพสูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพ ของนักเรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายของแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ ครูในฐานะเป็นผู้ที่รับ ผลกระทบโดยตรงจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนนำภาวะผู้นำทางวิชาการของตนมาใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารอาจใช้อำนาจในการบีบบังคับ กระตุ้น ชักนำ โน้มน้าวใจ หรือใช้

วิธีการอื่นๆ เพื่อให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในหลายรูปแบบอาจทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในหลายรูปแบบซึ่งอาจจะต่างกันหรือไม่ต่างก็ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติราชการอยู่ โดยจะศึกษาใน 5 ด้าน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู และการวัดและประเมินผล เพื่อทราบพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและสะท้อนการบริหารจัดการทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารใช้เป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ และนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในส่วนที่ต้องพัฒนาและในการบริหาร เพื่อให้งานด้านวิชาการประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

โรงเรียนวชิรธรรมสาริต และโรงเรียนสิริรัตนาร รวมทั้งสิ้น 667 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณขนาดตัวอย่างของ Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan (อ้างถึงใน ภาวีกา ธาราศรีสุทธิ และคณะ, 2556 หน้า 132) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 248 คน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดและเครื่องมือของ มณฑา วิญญูโสภิต มาปรับปรุงพัฒนาโดยทำการวิจัยระหว่างวันที่ 10-18 เมษายน 2560

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) และหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.960 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดใน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 50 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ค่าที (Independent Samples t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง (One-Way Analysis of Variance) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็นข้อๆ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 187 คน คิดเป็นร้อยละ 75.40 และรองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 61 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 64.52 รองลงมาเป็นครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10 - 15 ปี มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 17.74 และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 17.74 ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน
2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมพบว่ามี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียน มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูไม่พบความแตกต่าง

4. ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมพบว่ามี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นพฤติกรรมกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ในการชี้แนะหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจ และเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า 2553, หน้า 188) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมพบว่ามี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นพฤติกรรมกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ในการชี้แนะหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนา

การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า 2553, หน้า 188) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดชัย ไสยลักษณ์ (2555, หน้า 67-71) สุพชาติ ชุ่มชื่น (2555, หน้า 59-85) วาสนา สารกรณ์ (2556, หน้า 114-129) สมถวิล ศิลปะคนธรรพ์ (2556, หน้า 122-136) นภาพาว เกตุสุวรรณ (2556, หน้า 66-91) ยาวเรศ จิตต์ตรง (2556, หน้า 72-88) สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558, หน้า 86-117) และ วิมล เดชะ (2558, หน้า 61-80) ที่พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมพบที่มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมคุณภาพนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจาก ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ดีของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามได้ต่อไป ความรู้สึกจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นได้รับการตอบสนองและถ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศกาย ใจและสติปัญญาให้แก่งาน ซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ในที่สุด (วรายุทธ แก้วประทุม, 2556 หน้า 60) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดชัย ไสยลักษณ์ (2555, หน้า 67-71) ที่พบว่าแตกต่างกันเช่นกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สารกรณ์ (2556, หน้า 114-129) และวิมล เดชะ (2558, หน้า 61-80) ที่พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้

เนื่องจาก ความพึงพอใจว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดขึ้นจากความคาดหวังหรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของบุคคล ทั้งนี้ความพึงพอใจจึงสามารถนำไปใช้ในการวัดระดับความพึงพอใจกับปัจจัยอื่นที่ใช้ในการศึกษา เช่น ความพึงพอใจต่อการบริหารงานของโรงเรียน (บรรเจิด สุกราวงศ์ , 2556 หน้า 43) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดชัย ไสยลักษณ์ (2555, หน้า 67-71) สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558, หน้า 76-91) และวิมล เดชะ (2558, หน้า 61-80) ที่พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2555, หน้า 59-85) ที่พบว่าแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม และสนับสนุนการนำวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน

1.2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นและสนับสนุนให้ครูผลิตและนำเสนอชิ้นต่างๆ หรือนำนวัตกรรม ทางเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนและดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

2.2 การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กาญจณี พินิจลำควน. (2555). **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. งานวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.**
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). **ภารกิจของนักบริหารการศึกษาผู้นำการเปลี่ยนแปลง. วารสารการศึกษาวันนี้.**
- จันทราณี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.**
- เทอดชัย ไสยลักษณ์. (2555). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลันธุ์ เขต 2. งานศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.**
- นภาดาว เกตุสุวรรณ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. งานวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.**
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.**

พิทยา จันทรวงษ์. (2557). การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. งานวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวีกา ธาราศรีสุทธี และ คณะ (2556). การศึกษาอิสระ. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และ
สตูดิโอจำกัด

มณฑา วิญญูโสภิต. (2557). การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร. งาน
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : บริษัทธนรัชการพิมพ์.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สงขลา: โรงพิมพ์นำศิลป์.

วาสนา สารกร. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.
งานศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิมล เดชะ. (2558). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบลสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. งานสารนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
ตามหลักเกณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.

เสรี ลาขโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารการสอน

ชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1-7.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สมถวิล ศิลปะคนธรรมพ์. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. งานวิทยานิพนธ์การศึกษา

มหابัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2558). ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้.

<https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=>.

ค้นเมื่อ 14/05/2560

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2555). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นนทบุรี เขต 2. งานวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยและพัฒนารูปแบบ
การบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ รุ่นที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
เอสดีเพรส.